kifüggesztve: 2015.02.13.
levétel: 2015.03.16

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
4024 Debrecen, Sumen u. 2. Telefon: (52) 529-920 Fax: (52) 529-940
Levelezési cím: 4002 Debrecen, Pf 216. E-mail: hnp@hnp.hu
Adószám: 15323871-2-09 Bank: 10034002-01743654-00000000

Kérjük, válaszában hivatkozzon iktatószámunkra!

Hajdúbagos Község Polgármesteri Hivatal
Érkezett: 2015 JAN 20.
Iktatószám: 201/2015 Melléklet:
Ügyintéző: Dr. VB

Ikt.sz: 287 -2 /2015.
Ea: Molnár A.
Melléklet: Kezelési terv tervezete, áttekintő térkép
Hiv. sz.:
Irányítás:
Tárgy: Hajdúbagosi földikutya-rezervátum TT kez. tv.

Tisztelt területileg érintett tulajdonosok, vagyonkezelők, gazdasági tevékenységet folytatók!

Készülőben van a Hajdúbagosi földikutya-rezervátum védett természeti terület tíz éves hatályú kezelési terve. A szóban forgó országos jelentőségű védett természeti terület természetvédelmi kezelője a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, ebben a minőségében, a 3/2008. KvVM rendelet 3. § (2) bek. alapján a természetvédelmi kezelési terv elkészítésének felelőse.

A hivatkozott miniszteri rendelet 4. §-a írja elő a terv egyeztetésének módját, különös tekintettel az (1) szakasz c) pontjára. Jelen levelem, és a hozzá mellékelt egyeztetési anyag (a kezelési terv tervezete és egy, a tájékozódást segítő térkép) a 4. § (1)-(4) bekezdése szerinti eljárás megkezdésének tekintendő.

Kérem, hogy a kezelési terv tervezetével kapcsolatos észrevételeiket, felvetéseiket, javaslataikat a 3/2008. KvVM rendelet 4. § (5) bek-nek megfelelően, a kifüggesztés napjától számított 45 napon belül juttassák el számomra.

Az 5. § szerint, a beérkezett vélemények alapján, a 9/2009. KvVM utasítás 4. §-ában előírt módon, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság továbbítja a dokumentumokat a természetvédelemért felelős szakállamtitkár számára.

Az eljárásban szíves közreműködésüket előre is köszönöm.

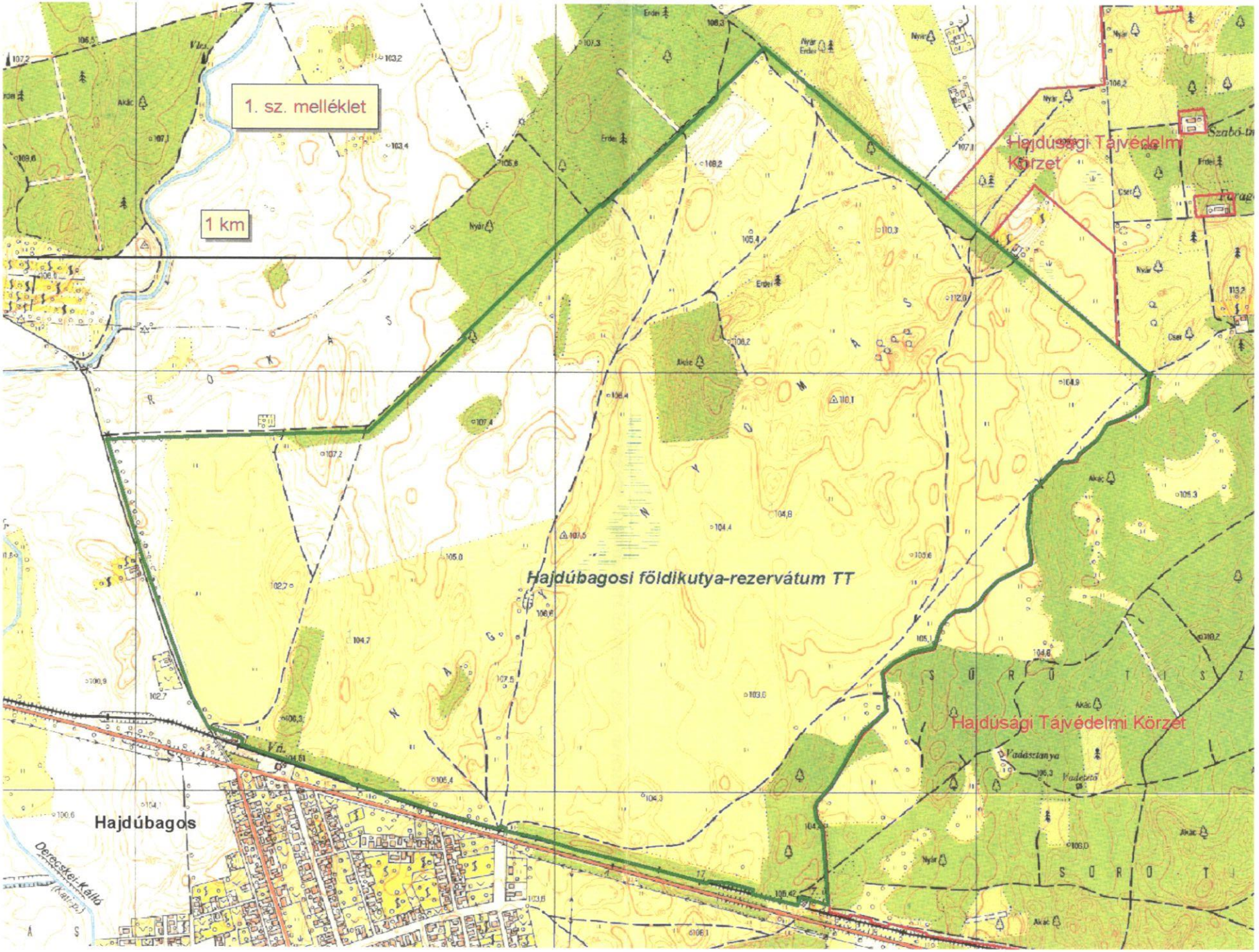
Debrecen, 2015-01-14

Tisztelettel:

Szilágyi Gábor
igazgató

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság DEBRECEN 14.

Kapják: címzett,
Irattár


1. sz. melléklet
1 km
Hajdúsági Tájvédelmi Körzet
Hajdúbagosi földikutya-rezervátum TT
Hajdúsági Tájvédelmi Körzet
Hajdúbagos

A Hajdúbagosi földikutya-rezervátum TT
természetvédelmi kezelési tervének tervezete

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A Dél-Nyírségre jellemző természetes táji, tájképi adottságok megőrzése és fenntartásra különös tekintettel a terület jellegzetes homokforma kincsére.
1.2. A nyírségi homoki legelőkre jellemző változatos élővilág – beleértve a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeiket is – megőrzése különös tekintettel a fokozottan védett nyugati földikutya (*Nannospalax leucodon*)[1] állományára.
1.3. A terület természeti és táji értékeinek feltárására és fenntartására irányuló tudományos igényű kutatások természeti feltételeinek biztosítása.
1.4. A természetvédelmi oktatás és ismeretterjesztés elősegítése.
1.5. A terület táji és természeti értékeinek bemutatásához, a természetvédelmi szemlélet erősítéséhez szükséges feltételek biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A jellegzetes nyírségi homoki legelő megőrzése a gyepek területi arányának fenntartásával, lehetőség szerinti növelésével. Az élőhelyek állapotának megőrzése, javítása, esetleges degradációjuk megállítása aktív természetvédelmi kezeléssel. Szükség esetén élőhelyrekonstrukciós célú természetvédelmi kezelési beavatkozások.
2.2. A természetvédelmi kezelés során elsősorban a következő fokozottan védett fajok életfeltételeit kell biztosítani, valamint e fajok igényeihez kell alkalmazkodni: magyar kökörcsin (*Pulsatilla flavescens*)[2], magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), nyugati (erdélyi) földikutya, ürge (*Spermophilus citellus*).
2.3. A gyomosodó, természetvédelmi szempontból értékes gyepek aktív természetvédelmi kezelése becserjésedésük, valamint az akác térhódításának megakadályozása érdekében.
2.4. A területen lévő faültetvények, szárnyékerdők hosszú távú átalakítása, lecserélése őshonos fafajú, elegyes erdőkre, lehetőség szerinti végleges gyepesítése.
2.5. Az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő és a tájidegen fajok visszaszorítása aktív természetvédelmi kezeléssel.
2.6. Természetvédelmi szempontból értékes növényfajok természetes gyarapodásának elősegítése, és felszaporítása a területen kívüli szaporítással.
2.8. A területről eltűnt természetvédelmi szempontból értékes fajok visszatelepítése.
2.9. Táji, tájképi és kultúrtörténeti értékek megőrzésére, fenntartására és rehabilitálására irányuló beavatkozások.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelésiághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme
3.1.1.1. A terület jellegzetes homokforma kincsének (pl. parabolabuckák) megbontásával, károsításával járó mindennemű felszínalakító tevékenység tilos.

---

[1] A fajkörön belül Hajdúbagoson az erdélyi földikutya (*Nannospalax transsylvanicus*) él.
[2] Még használatban levő tudományos nevei: *Pulsatilla hungarica, Pulsatilla pratensis subsp. hungarica*

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

3.1.2.1. A terület elsődlegesen extenzív legeltetéssel történő hasznosítása.

3.1.2.2. A nem őshonos, agresszíven terjeszkedő és a tájidegen fajokat vissza kell szorítani, terjedésüket meg kell akadályozni.

3.1.2.3. Nem őshonos fafajokból létrejövő spontán facsoportok erdőként nem üzemtervezhetők, eltávolításukról gondoskodni kell.

3.1.3. Fajok védelme

3.1.3.1. Lehetőség szerint biztosítani kell a magyar kökörcsin élőhelyének magérlelést követő legeltetését, elsősorban szarvasmarhával. A magyar kökörcsin állományának huzamos csökkenése esetén az igazgatóság mesterségesen nevelt növények visszatelepítésével erősíti a populációt.

3.1.3.2. Az igazgatóság lehetőség szerint gondoskodik a területről kipusztult homoki nőszirom (*Iris arenaria*), homoki vértő (*Onosma arenaria*) stb. mesterséges szaporítását, visszatelepítését elősegítő intézkedések megtételéről.

3.1.3.3. A nyugati földikutya megóvása érdekében a területen nem végezhetők a talaj bolygatásával járó beavatkozások, tevékenységek, kivéve földutak természetvédelmi célú felszámolását..

3.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek

3.1.4.1. Tilos a terület tájképi értékeit veszélyeztető, károsító építmények elhelyezése.

3.1.4.2. A terület meghatározó táji, tájképi és kultúrtörténeti értékei (Földvár vagy Csikóállás és Ördögárok elnevezésű területrészek) állapotának, jellegének bárminemű megváltoztatása tilos, kivéve azok rekonstrukcióját.

3.1.4.3. A Földvár (vagy Csikóállás) elnevezésű területrészen a túllegeltetés, az Ördögárok elnevezésű területrészen a feltöltődés megakadályozása érdekében állatok koncentrált áthajtása tilos.

3.1.4.4. A gémeskutak csak a dél-nyírségre jellemző típusú kútágas, gém, ostor, kolonc, kútkáva, itató alkalmazásával létesíthetők vagy újíthatók fel.

3.1.5. Látogatás

3.1.5.1. A terület üdülési és rekreációs célokat nem szolgál. Ilyen jellegű tevékenységek és rendezvények nem engedélyezhetők.

3.1.5.2. Turisztikai létesítmények (tűzrakóhelyek, padok, esőbeállók stb.) nem helyezhetők el.

3.1.5.3. Közösségi és tömegsportrendezvények a területen nem tarthatók.

3.1.5.4. Technikai jellegű sportok a területen nem folytathatók.

3.1.6. Oktatás és bemutatás

3.1.7. Kutatás, vizsgálatok

3.1.7.1. Az igazgatóság gondoskodik a veszélyeztetett fajok területen élő állományainak folyamatos nyomon követéséről és dokumentálásáról, továbbá a veszélyeztető körülmények lehetőség szerinti feltárásáról.

3.1.7.2. A területen csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések érdekében tervezett vagy azokkal összhangban lévő, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett kutatási terv alapján végzendő kutatás engedélyezhető.

3.1.7.3. A kutatást végzők nem károsíthatják a terület természeti értékeit, nem akadályozhatják a természetes folyamatok érvényesülését.

3.1.7.4. A kutatás eredményeit tartalmazó publikációkat digitális formátumban elérhetővé kell tenni az igazgatóság és az illetékes természetvédelmi hatóság számára.

3.1.7.5. A területen csak természetvédelmi szempontból kivételesen indokolt esetben engedélyezhető élő egyedek elpusztításával járó tömeges gyűjtési mód. Gerinces állatfajok esetében az ilyen gyűjtési mód alkalmazása tilos.

3.1.8. Terület- és földhasználat

3.1.8.1. A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérését elősegítő vagy azzal összhangban álló gazdálkodási tevékenység folytatható.

3.1.8.2. Intenzív mezőgazdasági termelés, ipari létesítmény elhelyezése, vonalas építmények létesítése, a gyepeken történő közlekedés, bányászati tevékenység, továbbá bármilyen anyag deponálása tilos.

3.1.8.3. Műtrágya használata tilos.

3.1.8.4. A vadgazdálkodónak engedélyezett módszerekkel meg kell akadályoznia a területen a vaddisznók, kóbor kutyák és macskák a terület táji és természeti értékeiben okozott kártételét.

3.1.8.5. Vadgazdálkodási célú létesítmény elhelyezése, fenntartása nem engedélyezhető, kivéve vaddisznó hajtóvadászathoz ideiglenes magasles átmeneti telepítését.

3.1.8.6. Vízivad vadászata tilos.

3.1.9. Természetvédelmi infrastruktúra

3.1.9.1. Természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos épület, építmény létesítése esetén kötelező a hagyományos, a területre jellemző építőanyagok használata és a tájba illő kivitelezés.

3.1.9.2. A terület látogatásával összefüggő természetvédelmi infrastruktúra (pl. turistaút, tájékoztató tábla) létesítése csak a szakszerű természetvédelmi bemutatáshoz feltétlenül szükséges mértékben lehetséges.

3.2. Művelésiághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

3.2.1.1. A szántó művelésű ágú területeket lehetőség szerint, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében vissza kell gyepesíteni és gyep művelési ágú területté kell átminősíteni. Az átminősítést követően a 3.2.2. pontban foglaltakat kell érvényesíteni a területen.

3.2.1.2. Tilos a nagy vegyszer és műtrágya igényű intenzív növénykultúrák termesztése.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

3.2.2.1. A gyepterületek csökkenését eredményező bárminemű tevékenység (pl. beépítés, erdősítés), gyep művelési ág megváltozatása tilos.

3.2.2.2. A gyepeken gépjárművel közlekedni és megállni, anyagot tárolni tilos.

3.2.2.3. A nem őshonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok (pl. akác, kései meggy, amerikai kőris, parlagfű, selyemkóró, betyárkóró, szerbtövis) által elfoglalt, fertőzött területeken terjeszkedésük megakadályozása és eltávolításuk érdekében vegyszerrel mérsékelten kombinált vagy tisztán mechanikai eltávolítást, szárzúzást, vagy intenzív legeltetést kell alkalmazni.

3.2.2.4. A gyepek cserjésedését, beerdősülését – szükség esetén – cserjeirtással, szárzúzással, a sarjadó területek legeltetésével kell megakadályozni. Ha ez nem vezet eredményre, vagy nem lehetséges, a tájidegen fa- és cserjefajokat mechanikai módszerrel, vagy indokolt esetben vegyszer alkalmazásával el kell távolítani.

3.2.2.5. A gyepek lóval, szarvasmarhával, juhval, kecskével legeltethetők, az igazgatósággal egyeztetett módon.

3.2.2.6. A maximálisan legeltethető állatlétszám 0,7 állategység/ha.
3.2.2.7. A magyar kökörcsin élőhelyén legeltetés június 1. után lehetséges.
3.2.2.8. Kiegészítő takarmányozás tilos.
3.2.2.9. Műtrágya, hígtrágya kijuttatása tilos.
3.2.2.10. Talajlazítás, boronálás, tárcsázás vagy a gyep bármilyen más mechanikai módszerrel történő fellazítása, felszaggatása tilos.
3.2.2.11. A gyep felülvetése tilos.
3.2.2.12. A gyepeken vezető, külön földügyi nyilvántartással nem rendelkező földutakat fel kell számolni.
3.2.2.13. A kigyulladt gyep oltása során tárcsát, ekét vagy más talajművelő eszközt használni csak különösen indokolt esetben, közvetlen veszély elhárítására szabad lehetőség szerint a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjának felügyeletével.
3.2.2.14. Kaszálás indokolt esetben, a nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen, időben és módon végezhető.

3.2.3. Erdők kezelése
3.2.3.1. Középtávon a meglévő, tájidegen fajokból álló erdőket, szárnyékerdőket át kell alakítani, le kell cserélni a tájegységre jellemző őshonos fajokból álló elegyes erdőkre.
3.2.3.2. Rendszeres erdőgazdálkodási beavatkozások (tisztítás, gyérítés) esetén elsősorban a nem őshonos, tájidegen fajok egyedeit kell eltávolítani.
3.2.3.3. Véghasználat csak abban az esetben engedélyezhető, ha az adott területen biztosított az őshonos fajokkal történő, a földikutya állomány nem veszélyeztető módon végzett felújítás lehetősége.
3.2.3.4. Fahasználati munkálatok kizárólag szeptember 15-től március 15-ig végezhetők.
3.2.3.5. Fahasználat esetén készletezés csak erdőben történhet, készletezés céljából gyep igénybevétele tilos.
3.2.3.6. Erdőgazdálkodásra használt gépek, szállító járművek gyepen kizárólag abban az esetben közlekedhetnek, ha az erdőgazdálkodási munkavégzés helyét semmilyen más úton nem lehetséges megközelíteni. Amennyiben a megközelítéshez gyep igénybevétele szükséges, az útvonalat és a gyep helyreállításának módját előzetesen egyeztetni kell az igazgatósággal.
3.2.3.7. Erdőfelújítás során előnyben kell részesíteni a természetes felújulási folyamatokat és felújítási módszereket. Csak őshonos, a tájegységre jellemző fa- és cserjefajok alkalmazhatók.
3.2.3.8. A tájegységre jellemző természetes fafajösszetétel kialakítását követően csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében történő természetvédelmi erdőkezelés végezhető az adott erdőben.

3.2.4. Kivett művelési ágú területek kezelése
3.2.4.1. A nyugati földikutya védelme (szabad mozgásának biztosítása) érdekében a hajdúbagosi 021/2m, 021/4b és /d, 021/9 helyrajzi számú földutak lehetőség szerint felszámolandók, tereprendezés és talajlazítás után visszagyepesítendők.